

श्री व्यंकटेश स्तोत्र

श्री गणेशाय नमः | श्री व्यंकटशाय नमः ॥

ॐ नमो जी हेरंबा | सकळादि तू प्रारंभा |
आठवूनी तुझी स्वरूपशोभा | वंदन भावे करीतसे ॥ १ ॥

नमन माझे हंसवाहिनी | वाग्वरदे विलासिनी |
ग्रंथ वदावया निरूपणी | भावार्थखाणी जयामाजी ॥ २ ॥

नमन माझे गुरुवर्या | प्रकाशरूपा तू स्वामिया |
स्फूर्ति द्यावी ग्रंथ वदावया | जेणे श्रोतया सुख वाटे ॥ ३ ॥

नमन माझे संतसज्जना | आणि योगिया मुनिजना |
सकळ श्रोतया साधुजना | नमन माझे साष्टांगी ॥ ४ ॥

ग्रंथ ऐका प्रार्थनाशतक | महादोषांसी दाहक |
तोषुनिया वैकुंठनायक | मनोरथ पूर्ण करील ॥ ५ ॥

जयजयाजी व्यंकटरमणा | दयासागरा परिपूर्णा |
परंज्योती प्रकाशगहना | करितो प्रार्थना श्रवण कीजे ॥ ६ ॥

जननीपरी त्वां पाळिले | पितयापरी त्वां सांभाळिले |
सकळ संकटांपासुनि रक्षिले | पूर्ण दिधले प्रेमसुख ॥ ७ ॥

हे अलोलिक जरी मानावे | तरी जग हे सृजिले आघवे |
जनक जननीपण स्वभावे | सहज आले अंगासी ॥ ८ ॥

दीननाथा प्रेमासाठी | भक्त रक्षिले संकटी |
प्रेम दिधले अपूर्व गोष्टी | भजनासाठी भक्तांच्या ॥ ९ ॥

दीननाथा प्रेमासाठी | भक्त रक्षिले संकटी |
प्रेम दिधले अपूर्व गोष्टी | भजनासाठी भक्तांच्या ॥ १० ॥

आता परिसावी विज्ञापना | कृपालुवा लक्ष्मीरमणा |
मज घालोनि गर्भाधाना | अलोलिक रचना दाखविली ॥ १० ॥

तुज न जाणता झालो कष्टी | आता दृढ तुझे पायी घातली
मिठी |

कृपालुवा जगजेठी | अपराध पोटी घाली माझे ॥ ११ ॥

माझिया अपराधांच्या राशी | भेदोनी गेल्या गगनासी |
दयावंता हृषीकेशी | आपुल्या ब्रीदासी सत्य करी ॥ १२ ॥

पुत्राचे सहस्र अपराध | माता काय मानी तयाचा खेद |
तेवी तू कृपाळू गोविंद | मायबाप मजलागी ॥ १३ ॥

उडदांमाजी काळेगोरे | काय निवडावे निवडणारे |
कुचलिया वृक्षांची फळे | मधुर कोठोनी असतील ॥ १४ ॥

अराटीलागी मृदुता | कोठोनी असेल कृपावंता |
पाषाणासी गुल्मलता | कैशियापरी फुटतील ॥ १५ ॥

आपादमस्तकावरी अन्यायी | परी तुझे पदरी पडिलो पाही |
 आता रक्षण नाना उपायी | करणे तुज उचित || १६ ||

समर्थाचे घरीचे श्र्वान | त्यासी सर्वही देती मान |
 तैसा तुझा म्हणवितो दीन | हा अपमान कवणाचा || १७ ||

लक्ष्मी तुझे पायांतळी | आम्ही भिक्षेसी घालोनी झोळी |
 येणे तुझी ब्रीदावळी | कैसी राहिल गोविंदा || १८ ||

कुबेर तुझा भांडारी | आम्हां फिरविसी दारोदारी |
 यात पुरुषार्थ मुरारी | काय तुजला पै आला || १९ ||

द्रौपदीसी वस्त्रे अनंता | देत होतासी भाग्यवंता |
 आम्हांलागी कृपणता | कोठोनी आणिली गोविंदा || २० ||

मावेची करुनी द्रौपदी सती | अन्ने पुरविली मध्यराती |
 ऋषीश्र्वरांच्या बैसल्या पंक्ती | तृप्त केल्या क्षणमात्रे || २१ ||

अन्नासाठी दाही दिशा | आम्हां फिरविसी जगदीशा |
 कृपाळुवा परमपुरुषा | करुणा कैशी तुज न ये || २२ ||

अंगीकारी या शिरोमणि | तुज प्रार्थितो मधुर वचनी |
 अंगीकार केलिया झणी | मज हातींचेतीं चेन सोडावे || २३ ||

समुद्रे अंगीकारीला वडवानळ | तेणे अंतरी होतसे विहवळ |
 ऐसे असोनी सर्वकाळ | अंतरी साठविला तयाने || २४ ||

कूर्मे पृथ्वीचा घेतला भार | तेणे सोडीला नाही बडिवार |
 एवढा ब्रम्हांडगोळ थोर | त्याचा अंगीकार पै केला || २५ ||

शंकरे धरिले हाळाहळा | तेणे नीळवर्ण झाला गळा |
 परी त्यागिले नाही गोपाळा | भक्तवत्सला गोविंदा || २६ ||

माझ्या अपराधांच्या परी | वर्णिता शिणली वैखरी |
 दृष्ट पतीत दुराचारी | अधमाहुनि अधम || २७ ||

विषयासक्त मंदमति आळशी | कृपण कुव्यसनी मलिन
 मानसी |
 सदा सर्वकाळ सज्जनांशी | द्रोह करी सर्वदा || २८ ||

वचनोक्ति नाही मधुर | अत्यंत जनांसी निष्ठुर |
 सकळ पामरांमाजी पामर | व्यर्थ बडिवार जगी वाजे || २९ ||

काम क्रोध मद मत्सर | हे शरीर त्यांचे बिडार |
 कामकल्पनेसी थार | दृढ येथे केला असे || ३० ||

अठरा भार वनस्पतींची तीं लेखणी | समुद्र भरला
 मषीकरुनी |
 माझे अवगुण लिहिता धरणी | तरी लिहिले न जाती || ३१ ||

ऐसा पतित मी खरा | परी तू पतितपावन शारद्गधरा |
 तुवा अंगीकार केलिया गदाधरा | कोण दोषगुण गणील ||
 ३२ ||

तसा कुजाति मी अमंगळ | परी तुझा म्हणवितो केवळ |
कन्या देऊनिया कुळ | मग काय विचारावे || ३५ ||

जाणत असता अपराधी नर | तरी का केला अंगीकार |
अंगीकारावरी अढेर | समर्थ न केला पाहिजे || ३६ ||

धाव पाव रें गोविंदा | हाती घेवोनिया गदा |
करी माझ्या कर्माचा चेदा | सच्चिदानंदा श्रीहरी || ३७ ||

तुझिया नामाची अपरिमित शक्ति | तेथें माझी पापे किती |
कृपालुवा लक्ष्मीपती | बरवे चित्ती विचारी || ३८ ||

तुझे नाम पतितपावन | तुझे नाम कलिमलदहन |
तुझे नाम भवतारण | संकटनाशन नाम तुझे || ३९ ||

आता प्रार्थना एके कमळापती | तुझे नामी राहे माझी मती |
हेचि मागतो पुढतपुढती | परंज्योती व्यंकटेशा || ४० ||

तू अनंत तुझी अनंत नामे | तयांमाजी अति सुगमे |
ती मी अल्पमति प्रेमे | स्मरूनी प्रार्थना करीतसे || ४१ ||

श्रीव्यंकटेशा वासुदेवा | प्रद्यु मन्ना अनंता केशवा |
संकर्षणा श्रीधरा माधवा | नारायणा आदिमूर्ते || ४२ ||

पद्मनाभा दामोदरा | प्रकाशगहना परात्परा |
आदिअनादि विश्वंभरा | जगदुद्धारा जगदीशा || ४३ ||

कृष्णा विष्णो हृषीकेशा | अनिरुद्धा पुरुषोत्तमा परेशा |
नृसिंह वामन भार्गवेशा | बौद्ध कलकी निजमूर्ती || ४४ ||

अनाथरक्षका आदिपुरुषा | पूर्णब्रम्ह सनातन निर्दोषा |
सकळ मंगळ मंगळाधीशा | सज्जनजीवना सुखमूर्ते || ४५ ||

गुणातीता गुणज्ञा | निजबोधरूपा निमग्ना |
शुद्ध सात्विका सुज्ञा | गुणप्राज्ञा परमेश्वरा || ४६ ||

श्रीनिधीश्रीवत्सलांछन धरा | भयकृद्भयनाशना गिरीधरा |
दृष्टदैत्यसंहारकरा | वीर सुखकरा तू एक || ४७ ||

निखिल निरंजन निर्विकारा | विवेकखाणी- वैरागरा |
मधुमुरदैत्यसंहारकरा | असुरमर्दना उग्रमूर्ते || ४८ ||

शंखचक्रगदाधरा | गरुडवाहना भक्तप्रियकरा |
गोपीमनरंजना सुखकरा | अखंडित स्वभावे || ४९ ||

नानानाटक - सूत्रधारिया | जगद्व्यापका जगद्वर्या |
कृपासमुद्रा करुणालया | मुनिजनध्येया मूळमूर्ति || ५० ||

शेषशयना सार्वभौमा | वैकुंठवासिया निरुपमा |
भक्तकैवारिया गुणधामा | पाव आम्हां ये समयी || ५१ ||

ऐसी प्रार्थना करुनी देवीदास | अंतरी आठविला श्रीव्यंकटेश
|
स्मरता हृदयी प्रकटला ईश | त्या सुखासी पार नाही || ५२ ||

हृदयी आविर्भवली मूर्ति | त्या सुखाची अलोलिक स्थिती |
आपुले आपण श्रीपती | वाचंहाती वदवीतसे || ५३ ||

ते स्वरूप अत्यंत सुंदर | श्रोती श्रवण कीजे सादर |
सावळी तनु सुकुमार | कुंकुमाकार पादपद्मे || ५४ ||

सुरेख सरळ अंगोळिका | नखे जैसी चंद्ररेखा |
घोटीव सुनीळ अपूर्व देखा | इंद्रनिळाचियेपरी || ५५ ||

चरणी वाळे घागरिया | वाकी वरत्या गुजरिया |
सरळ सुंदर पोटरिया | कर्दळीस्तंभाचियेपरी || ५६ ||

गुडघे मांडिया जानुस्थळ | कटितटि किंकिणी विशाळ |
खालते विश्वंउत्पत्तिस्थळ | वरी झळाळे सोनसळा || ५७ ||

कटीवरते नाभिस्थान | जेथोनि ब्रम्हा झाला उत्पन्न |
उदरी त्रिवळी शोभे गहन | त्रैलोक्य संपूर्ण जयामाजी || ५८
||

वक्षःस्थळी शोभे पदक | पाहोनी चंद्रमा अधोमुख |
वैजयंती करी लखलख | विद्यु ल्लतेचियेपरी || ५९ ||

हृदयी श्रीवत्सलांछन | भूषण मिरवी श्रीभगवान |
तयावरते कंठस्थान | जयासी मुनिजन अवलोकिती || ६० ||

उभय बाहुदंड सरळ | नखे चंद्रापरीस तेजाळ |
शोभती दोन्ही करकमळ | रातोत्पलाचियेपरी || ६१ ||

मनगटी विराजती कंकणे | बाहुवटी बाहुभूषणे |
कंठी लेइली आभरणे | सूर्यकिरणे उगवली || ६२ ||

कंठावरुते मुखकमळ | हनुवटी अत्यंत सुनीळ |
मुखचंद्रमा अति निर्मळ | भक्तस्नेहाळ गोविंदा || ६३ ||

दोन्ही अधरांमाजी दंतपंक्ती | जिव्हा जैसी लावण्यज्योती |
अधरामृतप्राप्तीची गती | ते सुख जाणे लक्ष्मी || ६४ ||

सरळ सुंदर नासिक | जेथे पवनासी झाले सुख |
गंडस्थळीचे तेज अधिक | लखलखीत दोन्ही भागी || ६५ ||

त्रिभुवनीचे तेज एकटवले | बरवेपण शिगेसी आले |
दोन्ही पातयांनी धरिले | तेज नेत्र श्रीहरीचे || ६६ ||

व्यंकटा भृकुटिया सुनीळा | कर्णद्वयाची अभिनव लीळा |
कुंडलांच्या फाकती कळा | तो सुखसोहळा अलोलिक || ६७
||

भाळ विशाळ सुरेख | वरती शोभे कस्तूरीटिळक |
केश कुरळ अलोलिक | मस्तकावरी शोभती || ६८ ||

मस्तकी मुकुट आणि किरीटी | सभोवती झिळमिळ्याची
राठी |
त्यावरी मयूरपिच्छाची वेटी | ऐसा जगजेठी देखिला || ६९ ||

ऐसा तू देवाधिदेव | गुणातीत वासुदेव |
माझिया भक्तिस्तव | सगुणरूप झालासी ॥ ७० ॥

आता करू तुझी पूजा | जगज्जीवना अधोक्षजा |
आर्ष भावार्थ हा माझा | तुज अर्पण केला असे ॥ ७१ ॥

करुनी पंचामृतस्नान | शुद्धोधक वरी घालून |
तुज करू मंगलस्नान | पुरुषसूक्ते करुनिया ॥ ७२ ॥

वस्त्रे आणि यज्ञोपवीत | तुजलागी करू प्रीत्यर्थ |
गंधाक्षता पुष्पे बहुत | तुजलागी समर्पू ॥ ७३ ॥

धूप दीप नैवेध्य | फल तांबूल दक्षिणा शुद्ध |
वस्त्रे भूषणे गोमेद | पद्मरागादिकरून ॥ ७४ ॥

भक्तवत्सला गोविंदा | ही पूजा अंगीकारावी परमानंदा |
नमस्कारुनी पादारविंदा | मग प्रदक्षिणा आरंभिली ॥ ७५ ॥

ऐसा षोडशोपचारे भगवंत | यथाविधी पूजिला हृदयात |
मग प्रार्थना आरंभिली बहुत | वरप्रसाद मागावया ॥ ७६ ॥

जयजयाजी श्रुतिशास्त्रआगमा | जयजयाजी गुणातीत
परब्रम्हा |
जयजयाजी हृदयवासिया रामा | जगदुद्धारा जगद्गु रो ॥ ७७
॥

जयजयाजी पंकजाक्षा | जयजयाजी कमळाधीशा |
जयजयाजी पूर्णपरेशा | अव्यक्तव्यक्ता सुखमूर्ते ॥ ७८ ॥

जयजयाजी भक्तरक्षका | जयजयाजी वैकुंठनायका |
जयजयाजी जगपालका | भक्तांसी सखा तू एक ॥ ७९ ॥

जयजयाजी निरंजना | जयजयाजी परात्परगहना |
जयजयाजी शुन्यातीत निर्गुणा | परिसावी विज्ञापना एक
माझी ॥ ८० ॥

मजलागी देई ऐसा वर | जेणे घडेल परोपकार |
हेचि मागणे साचार | वारंवार प्रार्थितसे ॥ ८१ ॥

हा ग्रंथ जो पठण करी | त्यासी दुःख नसावे संसारी |
पठणमात्रे चराचरी | विजयी करी जगाते ॥ ८२ ॥

लग्नार्थियाचे व्हावे लग्न | धनार्थियासी व्हावे धन |
पुत्रार्थियासे मनोरथ पूर्ण | पुत्र देऊनी करावे ॥ ८३ ॥

पुत्र विजयी आणि पंडित | शतायुषी भाग्यवंत |
पितृसेवेसी अत्यंत रत | जायचे चित्त सर्वकाळ ॥ ८४ ॥

उदार आणि सर्वज्ञ | पुत्र देई भक्तांलागून |
व्याधिष्ठांची पीडा हरण | तत्काळ कीजे गोविंदा ॥ ८५ ॥

क्षय अपस्मार कुष्ठदिरोग | ग्रंथपठणे सरावा भोग |
योगाभ्यासियासी योग | पठणमात्रे साधावा ॥ ८६ ॥

दरिद्री व्हावा भाग्यवंत | शत्रूचा व्हावा निःपात |
सभा व्हावी वश समस्त | ग्रंथपठणेकरुनिया ॥ ८७ ॥

विद्यार्थीयासी विद्या व्हावी | युद्धी शस्त्रे न लागावी |
पठणे जगात कीर्ती व्हावी | साधु साधु म्हणोनिया || ८८ ||

अंती व्हावे मोक्षसाधन | ऐसे प्रार्थनेसी दीजे मन |
एवढे मागती वरदान | कृपानिधे गोविंदा || ८९ ||

प्रसन्न झाला व्यंकटरमण | देवीदासासी दिधले वरदान |
ग्रंथाक्षरी माझे वचन | यथार्थ जाण निश्चयेसी || ९० ||

ग्रंथी धरोनी विश्वास | पठण करील रात्रंदिवस |
त्यालागी मी जगदीश | क्षण एक न विसंबे || ९१ ||

इच्छा धरुनी करील पठण | त्याचे सांगतो मी प्रमाण |
सर्व कामनेसी साधन | पठण एक मंडळ || ९२ ||

पुत्रार्थियाने तीन मास | धनार्थियाने एकवीस दिवस |
कन्यार्थियाने षणमास | ग्रंथ आदरे वाचवा || ९३ ||

क्षय अपस्मार कुष्ठादिरोग | इत्यादि साधने प्रयोग |
त्यासी एक मंडळ सांग | पठणे करुनी कार्यसिद्धी || ९४ ||

हे वाक्य माझे नेमस्त | ऐसे बोलिला श्रीभगवंत |
साच न मानी जयाचे चित्त | त्यासी अधःपात सत्य होय || ९५ ||

विश्वास धरील ग्रंथपठणी | त्यासी कृपा करील चक्रपाणी |
वर दिधला कृपा करुनि | अनुभवे कळो येईल || ९६ ||

गर्जेद्राचिया आकांतासी | कैसा पावला हृषीकेशी |
प्रल्हादाचिया भावार्थासी | स्तंभातूनि प्रकटला || ९७ ||

वज्रासाठी गोविंदा | गोवर्धन परमानंदा |
उचलोनिया स्वानंदकंदा | सुखी केलें तये वेळी || ९८ ||

वत्साचेपरी भक्तांसी | मोहे पान्हावे धेनु जैसी |
मातेच्या स्नेहतुलनेसी | त्याचपरी घडलेसे || ९९ ||

ऐसा तू माझा दातार | भक्तासी घालिसी कृपेची पाखर |
हा तयाचा निर्धार | अनाथनाथ नाम तुझे || १०० ||

श्री चैतन्यकृपा अलोकिक | संतोषोनी वैकुंठनायक |
वर दिधला अलोकिक | जेणे सुख सकळांसी || १०१ ||

हा ग्रंथ लिहिता गोविंद | या वचनी न धरावा भेद |
हृदयी वसे परमानंद | अनुभवसिद्ध सकळांसी || १०२ ||

या ग्रंथीचा इतिहास | भावे बोलिला विष्णुदास |
आणिक न लागती सायास | पठणमात्रे कार्यसिद्धी || १०३ ||

पार्वतीस उपदेशी कैलासनायक | पूर्णानंद प्रेमसुख |
त्याचा पार न जाणती ब्रम्हादिक | मुनि सुरवर विस्मित ||
१०४ ||

०६ ||

प्रत्यक्ष प्रकटेल वनमाळी | त्रैलोक्य भजत त्रिकाळी |
ध्याती योगी आणि चंद्रमौळी | शेषाद्रीपर्वती उभा असे ॥
१०५ ॥

देवीदास विनवी श्रोतया चतुरा | प्रार्थनाशतक पठण करा |
जावया मोक्षाचिया मंदिरा | काही न लागती सायास ॥ १

एकाग्रचित्ते एकांती | अनुष्ठान कीजे मध्यराती |
बैसोनिया स्वस्थचित्ती | प्रत्यक्ष मूर्ति प्रकटेल ॥ १०७ ॥

तेथें देहभावासी नुरे ठाव | अवघा चतुर्भुज देव |
त्याचे चरणी ठेवोनि भाव | वरप्रसाद मागावा ॥ १०८ ॥

इति श्री देवी दास विरचितं श्री व्यंकटेश स्तोत्रं संपूर्णम् | श्री
व्यंकटेशार्पणमस्तु ॥